

Najprej je bila podoba

Pobalinska pujsa,
Lutkovno gledališče
Maribor

BARBARA GAVEZ VOLČJAK

Lutkovno gledališče resda združuje vse načine umetniškega izražanja - besedo oziroma govor, ples, likovno in glasbeno umetnost - in je tako ne le najbolj vseobsegajoča, temveč pedagoško tudi najbolj temeljna oblika umetnosti. Toda bistvena značilnost, ki ga ločuje od dramske umetnosti, je osredotočenost na vizualno. Medtem ko drama temelji na besednem podajanju dogajanja, je za lutko najpomembnejše njeno delovanje. Podoba je pred besedo in jo lahko včasih tudi popolnoma nadomesti.

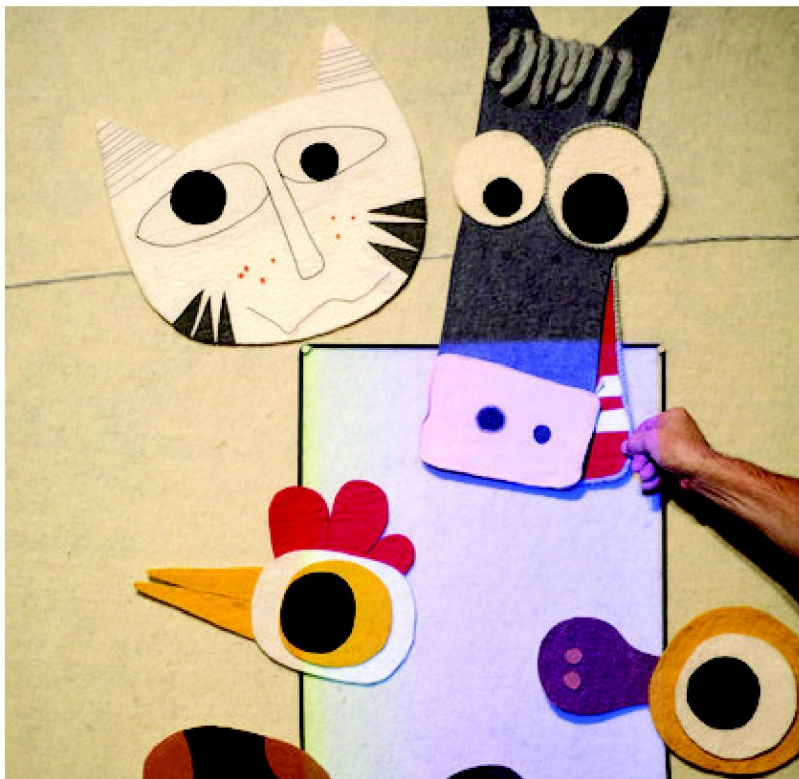
Na podobi temelji tudi predstava Pobalinska pujsa, kar ni presenetljivo ob dejstvu, da je nastala po istoimenski avtorski slikanici. Likovna govorica Manice K. Musil je že s svojo večplastnostjo in barvito stilizacijo dobro izhodišče za predstavitev v lutkovni medij. Izvorna dvodimenzionalnost je deloma ohranjena, vendar učinkovito dopolnjena z animacijo, ki jo omogoča lutkovna tehnologija. Tridimenzionalnost in potrebno bližino vzpostavi igralca, ki sočasno pripovedujeta zgodbo, uprizarjata oba protagonista in animirata lutke.

Zgodba je kratka in univerzalna: pobalinska pujsa ušpičita neumnost in se morata opravičiti. Seveda to ni vse dogajanje in tudi opravičilo še kaj sledi, toda več ne smemo izdati. Poleg tega zgodba ni glavna prvina predstave, je le temelj, ki nagovori otroke, ne da bi jih hotel v prvi vrsti vzgajati. Pritegne jih - in to dobesedno - interaktivni moment uprizoritve. Pogosto imajo otroci ob predstavah možnost kaj povedati, zapeti, pokazati. Miha Golob je šel še korak dlje in jih je povabil celo na oder. Pri manjšinski otroški publikli na premieri se je to pokazalo kot odlična zamisel, malo manj jasno je, kako se domisljica obnese v polni dvorani vrtilkarjev. S tem se morata na koncu najbrž ubadati igralca, ki tako poleg prej naštetih nalog skrbita še za vodenje skupine bolj ali manj ubogljivih "soigralcev". Pa vendar je treba priznati, da je zaradi takih režijskih prijemov predstava posebna in ponuja mladim gledalcem enkratno doživetje.

V sozvočju z neugnano pobalinsko-stjo obeh pujsov je tudi glasba, obarvana nekoliko jazzovsko, kadar funkcionira kot ozadje dogajanja, in nekoliko rapersko, ko karakterizira pujsa. Tudi druge živali pokažejo svoj značaj skozi kombinacijo besednega izražanja in likovne podobe, vendar so potisnjene nekoliko v ozadje,

Igrata Maksimiljan Dajčman in Anže Zevnik (na fotografiji). Foto: Boštjan LAH

Pujsa sta glavna, ampak ne edina akterja. Foto: Boštjan LAH

Ekipa ustvarjalcev

Manica K. Musil: Pobalinska pujsa. Režiser Miha Golob; avtorica likovne podobe Manica K. Musil; avtor glasbe Vasko Atanasovski; lektor Simon Šerbinsek; igralca Maksimiljan Dajčman in Anže Zevnik k. g.

*Pobalinska pujsa
prirejata spodobno
zabavo za mlajše
obiskovalce*

njihova vloga ni enakovredna pomembnosti pujsov. Ne da bi izdali preveč, omenimo še rahla nihanja v tempu dogajanja med posameznimi prizori. Deloma so ta tudi posledica opisane interaktivnosti, saj se otroci znajdejo na odru brez jasnih navodil, a tako je konec koncev pogosto tudi v njihovi vsakdanji igri, zato jim je predstava še toliko bližja.

Za sklep: pobalinska pujsa prirejata spodobno zabavo za mlajše obiskovalce, prav tiste, katerim sta namenjena, in prav nič ne pogrješata moralnovzgojnega žuganja s kazalcem.